

2021'de Gürcistan ekonomisi

Gürcistan ekonomisi, baz etkisi ve talepteki iyileşme sayesinde iki haneli büyüme kaydetmiştir:

- Ekonomik büyüme konusundaki hızlı tahminler, genel ekonomik faaliyetlerin mali teşvikler ve kredilerdeki büyüme koşullarında pandemi öncesi düzeyine ulaştığını göstermektedir. İlk çeyrekteki, bir önceki yıla göre çıktılardaki %4,5 azalışın ardından hızlanan iyileşme ve yılın geri kalan kısmındaki baz etkisi, 2021'de %10,6 büyüme sonucunu doğurmuştur.
- İmalat, nakliye ve depolama, ticaret, otel ve restorancılık, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme, taşınmaz mülk faaliyetleri, sanat, eğlence ve dinlenme faaliyetlerinin Aralık 2021'de bir önceki yıla göre ekonomik büyüme üzerinde olumlu katkıları olmuştur. Bu arada inşaat sektöründe bir daralma yaşanmıştır. Vergi mükelleflerinin cirolarındaki bir önceki yıla göre büyüme, 2020'nin baz etkisi sonucunda Aralık ayında %31,2 olmuştur. Bu gösterge ekonomik büyüme konusundaki hızlı tahminlerde kullanılmakta olup ekonominin pandemiden bu yana iyileşme rotasında olduğunu düşündürmektedir.

Enflasyon, asıl olarak uluslararası emtia piyasalarındaki daha yüksek fiyatlar nedeniyle artmıştır:

- Tüketici fiyatları Aralık'ta bir önceki aya göre %0,3 artmıştır ve yıllık enflasyon, merkez bankasının hedefi olan %3'ün üzerinde, %13,9 olmuştur. Yüksek fiyatların uluslararası piyasalardan aktarımı, elektrik, su, gaz faturası desteğine son verilmesi, tedarik zinciri sorunları ve ulaştırma masrafları, 2021'deki enflasyonun ana faktörleri olmuştur.
- Tütün** hariç olmak üzere yıllık çekirdek enflasyon* %6,0 iken yıllık çekirdek enflasyon* %6,0 artmıştır. Bu, yıllık başlık enflasyonunun gelecek dönemlerde düşebileceği anlamına gelmektedir.
- Yıllık enflasyona kalem kalem bakıldığında:
 - ✓ Yıllık genel enflasyona büyük katkıyı gıda ve alkolsüz içeceklerin yaptığı görülmektedir. Fiyatlara, 5,01 baz puan etki ederek %15,6 artmıştır. Uluslararası gıda fiyatlarındaki artış asıl yönlendirici etki olmuştur.
 - ✓ Ulaştırma fiyatları %17,3 artmış ve yıllık enflasyona 2,24 baz puan katkıda bulunmuştur. Kişisel ulaştırma donanımı işletmeciliği ekipman fiyatları %24,9 artmıştır.
 - ✓ Konut, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarda, tarifelerdeki sübvansiyonun sonlandırılması nedeniyle %43,5 artış olmuş ve bu da enflasyonu 3,64 baz puan kadar yükseltmiştir. Elektrik-su-gaz ve diğer yakıtların fiyatları %64,4, ikametgahlardaki bakım ve onarım fiyatları %8,0 ve buralara verilen su ve su hizmetlerinin fiyatları %64,7 artmıştır.

- Bu arada yurtiçi üretici fiyat endeksi (YİÜFE), Aralık 2020 ile karşılaştırıldığında %14,9 artmıştır. İmalat ürünleri için YİÜFE, 2020'nin aynı ayıyla karşılaştırıldığında %16,0 artmış, bunun sonucunda da genel yıllık YİÜFE'ye 11,83 baz puan katkı yapmıştır.
 - YİÜFE'deki yıllık değişimin hemen dörtte biri bir önceki yıla göre %15,8 artan gıda ürünleri fiyatlarından kaynaklanmaktadır.
 - İthalat Fiyat Endeksi bir önceki yıla göre %20 artmıştır. Temel metal fiyatları %69,8 artarken kok ve işlenmiş petrolün ithalat fiyatları %65,5 fırlamıştır ki bu da manşet enflasyon üzerinde yukarı yönde baskı oluşturmuştur.
- * Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içeceklerin, enerjinin, resmi düzenlemeye bağlı tarifelerin ve ulaşımın (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkartılması yoluyla hesaplanır.
- ** Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içeceklerin, tütünün, enerjinin, resmi düzenlemeye bağlı tarifelerin ve ulaşımın (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkartılması yoluyla hesaplanır.

Dış talebin canlanması ve güçlü iç talep dış ticaret faaliyetlerinde büyümeye yol açmıştır:

- 2021'de, Gürcistan'ın dış kaynaklı emtia cirosu bir önceki yıla göre %25,6 büyümüş ve 14315,6 milyon \$ olmuştur.
- İthalat 10073,3 milyon \$ olurken (%25,1 artış) ihracat 4242,3 milyon \$ olmuştur (%26,9 artış).
- Ticaret açığı %23,8 artmış ve 5831,0 milyon \$ olmuştur. Dış ticaret cirosu içindeki payı %40,7'dir (2020: %41,3).
- AB ülkelerine ihracat 717,1 milyon \$ (2020 ile karşılaştırıldığında %0,1↑) ve toplam ihracatın %16,9'u kadar olmuştur. Öte yandan ithalat, toplam ithalatın %22,9'u düzeyinde, 2314,2 milyon \$ olmuştur (%22,9 artış).
- Bağımsız Devletler Topluluğu'na (BDT) ihracat 2021,2 milyon \$ (33.9%↑) ve toplam ihracatın yaklaşık yarısı kadar olmuş; ithalat ise toplam ithalat içinde %27,9 payla 2814,8 milyon \$ olmuştur (16.6%↑).
- İhracat piyasası konsantrasyonu yüksektir. En büyük beş ticaret ortağına ihracatın toplam ihracat içindeki payı %56,2 olmuştur. En büyük paya sahip ortaklar Çin (%14,5), Rusya (%14,4) ve Azerbaycan'dır (%12,5).
- En büyük beş ticaret ortağından ithalatın payı, toplam ithalatın hemen hemen yarısı kadar olmuştur. En büyük paya sahip ortaklar Türkiye (%18,1), Rusya (%10,2) ve Çin'dir (%8,6).

2021'in Ocak-Eylül döneminde hem tüketici kredileri hem de kurumsal krediler büyümüşür*:**

- 2021 Eylül sonu itibariyle ticari bankaların toplam varlıkları 2020 sonuyla karşılaştırıldığında yaklaşık %6,5 artmış ve 60,6 milyar Gürcistan Lari (GEL) olmuştur.
- Toplam kredi portföyü 2021'de %16,2 büyümüş ve 42,2 milyar GEL olmuştur. Bir önceki yıla göre bakıldığında tüketici kredileri %34,0 büyümüş ve 6,2 milyar GEL olmuştur.
- Kurumsal kredi portföyü bir önceki yıla göre %15,1 büyümüş ve 20,6 milyar GEL olmuştur. Büyümenin başlıca itici güçleri, inşaata (büyümenin %29,5'i), endüstri (%12,5) ve ticarete (%10,7) verilen kredilerdir.
- Tahsili gecikmiş alacakların/kredilerin (TGA) toplam krediler içindeki payı %5,2 olmuştur. Bu, 2020 sonuyla karşılaştırıldığında 3,1 baz puan daha düşüktür. Pandemi ertesi iyileşme ve kredilerdeki büyüme, TGA oranı üzerindeki etkilerini göstermiştir.
- Finansal olmayan kredi müşterilerinin mevduat portföyü (bireyler ve tüzel kişiler) bir önceki yıla göre %11,1 artarak 38 milyar GEL olmuştur. Bunun önde gelen itici güçleri, sırasıyla %26,5 ve %32,9 büyüme kaydeden, bireylerin döviz ve tüzel kişilerin milli para cinsinden vadesiz mevduatlarıdır. Bireylerin vadeli mevduatları %9,4 büyürken (milli para cinsinde %32,9; yabancı para cinsinde %3,1), tüzel kişilerin vadeli mevduatı %20,6 azalmıştır (milli para cinsinde %20,4; yabancı para cinsinde %21).
- Dolarizasyon, bireylerin mevduatında %74,5 (2020: %75,7) ve tüzel kişilerin mevduatında %47,3 (2020: %47,2) iken toplam mevduatta %61,9 (2020: %62,1) olmuştur.
- Raporlama dönemi süresince sektörün aktif karlılığı %3,9 (2020: %0,1), öz kaynak karlılığı %34,4 (2020: %1,4) olmuştur. Kârlılıktaki bu önemli artış, pandemi kısıtlamalarının düşük baz etkisinden kaynaklanmaktadır. Kârlılık ölçüleri, bankacılık sektörünün pandemi ertesinde iyileşmeye başladığını göstermektedir.

*** Bu bölümde kurdaki düşüşlerin etkisi, büyüme oranlarının hepsinin dışında tutulmuştur.

2 Şubat 2022'deki son Para Politikası Toplantısında (PPT) para politikası oranı değiştirilmeksizin %10,5'te tutulurken para politikasındaki sıkılaştırma da sürdürülmüştür:

- Gürcistan Milli Bankası (GMB), enflasyondaki yükselme beklentilerini ve devam eden riskleri düşünerek yeniden finansman faiz oranını değiştirmeden %10,5'te tutmuştur. GMB, politika faiz oranını 2021'in başından bu yana 2,5 baz puan arttırmıştır.
- GMB, beklenmedik yüksek enflasyonun gıda, petrol ve taşımacılık fiyatlarındaki küresel artışlarının sonucu olduğunu belirtmektedir. GMB'na göre çekirdek enflasyonda erken istikrar işaretleri görülmektedir.

- GMB'nin en son tahminleri esas alındığında, enflasyon gitgide düşecek ve 2022 sonuna dek hedefe yaklaşacaktır.
- GMB, jeopolitik gerilimlerin ve küresel finansal koşullardaki beklenenden daha hızlı sıkılaştırmanın ana riskleri oluşturduğunun altını çizmektedir.
- Para Politikası Komitesi'nin bir sonraki toplantısının tarihi 30 Mart 2022 olarak kararlaştırılmıştır.

Uyarı Notu: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

